

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

Lærere man husker

A Sønderjylland og en mærkelig vane

Bodil

I 1963, da jeg var 12 år gammel og gik i 6. klasse, havde vi en historielærer, der hed hr. Nørgaard. Dengang var man ikke på fornavn med lærerne, men sagde hr. og fru og efternavn.

Hr. Nørgaard havde en dyb interesse for Sønderjyllands historie. Og en stor viden. Han talte længe og gerne om de forskellige grænser, der har været mellem Danmark og Tyskland gennem tiden og de krige, der resulterede i, at Danmark blev enten større eller mindre. Vi skulle synge sange, der handlede om Sønderjylland, mens han spillede violin til.

Det interesserede os faktisk ikke særlig meget, hverken Sønderjyllands historie eller fædrelandssangene. Måske havde det været anderledes, hvis vi boede i grænseområdet, hvor der er et dansksproget mindretal på den tyske side af grænsen og et tysksproget mindretal på den danske side af grænsen. Men vi boede i Rungsted, var lige ved at blive teenagere og ville meget hellere synge Elvis Presley- og Cliff Richard-sange end fædrelandssange.

Ud over det med Sønderjyllandsinteressen og violinen og fædrelandssangene så husker jeg hr. Nørgaard for en mærkelig vane, han havde. Han prustede! Næsten som en hest. Mens han gik frem og tilbage foran os og snakkede om Sønderjylland, skød han en gang imellem brystet frem, bøjede begge albuer og trak dem tilbage mod ryggen, mens han sagde: PPHRRUU! Og så snakkede han videre. Vi skulle passe meget på, at vi ikke kom til at grine.

En dag besluttede vi at finde ud af, hvor mange gange hr. Nørgaard prustede i løbet af en time. Vi aftalte, at vi alle sammen skulle sætte en streg på et stykke papir for hvert prust. Og efter timen skulle vi se, om vi havde det samme antal streger. Hr. Nørgaard måtte selvfølgelig ikke opdage, hvad vi lavede, så vi sad alle sammen med vores papir under bordet. Alle mine klassekammerater satte bare streger, men jeg var så dum, at jeg øverst på mit papir havde skrevet: **Så mange gange pruster hr. Nørgaard på en time: IIII**

Jeg tror, jeg havde nået at sætte 7-8 streger på mit papir, da hr. Nørgaard opdagede, at vi var optaget af noget andet end Danmarkshistorie. Han spurgte, hvad vi lavede, men der var ingen, der svarede. Af alle eleverne i klassen valgte han lige præcis at gå ned til mit bord og bad mig aflevere det papir, jeg havde under bordet. Jeg ved ikke, hvad han tænkte, da han forstod, at vi var i gang med at lave en statistisk undersøgelse af hans pruste-adfærd. Men han sendte mig uden for døren. Andet skete der ikke. Så stod jeg ude på gangen og var ret flov. Pludselig syntes jeg, det var synd for hr. Nørgaard, for måske vidste han slet ikke, at han prustede.

Gad vide, hvad kursister rundt omkring på sprogcentre gennem årene har observeret af ufrivillige, ubevidste vaner hos mig og mine kolleger, når vi står foran vores klasser. Jeg er sikker på, at der kan sættes mange hemmelige streger på papir under bordene.

1

2 Lærere man husker

3

4 B En fremragende lærer**5 Grethe**

6 Da jeg kom op i 7. klasse, fik vi en ny historielærer, der hed hr. Overgaard. Dengang sagde vi hr.,
7 fru og frøken og efternavn til vores lærere. Jeg tror ikke engang, at vi altid vidste, hvad de hed til
8 fornavn. Og så sagde vi selvfølgelig også De. Det gjorde man til alle voksne.

9

10 Hvor ung eller hvor gammel hr. Overgaard var, ved jeg faktisk ikke. Når man selv er 13, er alle
11 over 20 jo gamle. Det ved jeg helt sikkert, for det år fik vi også en ny lærer i engelsk. Hun hed fru
12 Jensen. Jeg troede bestemt, hun var 40 eller sådan noget, men da jeg mødte hende 12 år senere, var
13 hun 35. Måske var hr. Overgaard kun lidt ældre end fru Jensen, da vi fik ham.

14

15 Den første dag vi skulle have historie med hr. Overgaard, kom han lidt for sent, så vi sad og
16 snakkede. Han gik med hurtige skridt op til katederet, satte sig og kiggede interesseret på os. Han
17 sagde ikke noget, alligevel holdt vi ret hurtigt op med at snakke. Dengang var der mere respekt for
18 lærerne i skolen, uden at i hvert fald de gode lærere behøvede at gøre noget for det. Da vi var helt
19 stille, tog han et brev med udenlandske frimærker op af sin højre jakkelomme. ”Jeg har et brev her,
20 jeg gerne vil læse for jer”, sagde han. Vi kiggede lidt forundret på hinanden. Et brev! I
21 historietimen!

22

23 Brevet var fra en far, der brokkede sig over sin 17-årige søn. Faren var utilfreds med, at sønnen ikke
24 vidste, hvad han ville og ikke lavede noget fornuftigt. Han var også utilfreds med, at sønnen gik for
25 meget i byen med sine venner, og at han aldrig havde tid til at være sammen med sine forældre osv.,
26 osv.

27

28 Da hr. Overgaard var færdig med at læse brevet op, puttede han det ned i jakkelommen igen. Han
29 sagde stadigvæk ikke noget. Det gjorde vi heller ikke. Vi syntes, det var frygtelig pinligt, at han
30 læste et privat brev op for os i klassen. Men så fortalte han, at brevet var skrevet af en egyptisk far
31 til en nær ven for over 3000 år siden.

32

33 Derefter gik hr. Overgaard i gang med at fortælle om det gamle Egyptens historie. Der var ingen,
34 der ikke hørte efter. De fleste var nok ikke specielt interesseret i historie – hvor mange 12-13 årige
35 er det? Men hr. Overgaard havde en særlig evne til at få de fleste elever til at synes, at historie
36 kunne være spændende - i hvert fald engang imellem.

37

38 Historien om brevet har jeg brugt flere gange på forskellige måder i undervisningen på mit
39 sprogcenter. Engang vi var færdige med teksten, sagde en ung russisk pige, der kom fra en lille by i
40 Uralbjergene: ”Det brev læste vi også i historie, da jeg gik i skole.”

41

42

43

44

45

46

47

1 Lærere man husker

2

3 C Kulturchok og et godt svar

4 Rikke Alma

5 Første gang jeg mødte Geo Horn var i 1980, da jeg var fem år gammel. Min mor og jeg var til
6 skoleafslutning med min storesøster, som er ti år ældre end mig. Jeg fik øje på Geo Horn og sagde
7 højt: ”Se mor! En mand med langt hår!” Geo vendte sig om og grinede til mig. Jeg kan ikke huske,
8 om han sagde noget, men jeg kan huske, at jeg blev rigtig flov.

9

10 For mig var det meget eksotisk at se en mand med langt hår, selv om det faktisk ikke var særlig
11 langt. Mine forældre var ret gammeldags, og derfor havde jeg hverken set min far eller nogen af
12 deres venner med andet end meget kort hår. Det lyder måske lidt mærkeligt, at jeg heller ikke havde
13 set mænd på gaden med langt hår i 1980. Det var jo mange år efter ungdomsoprøret i 1968. Men i
14 den lille nordjyske by, hvor jeg kommer fra havde pigerne langt hår og drengene kort hår. Og jeg
15 tror faktisk, at det stadig er sådan. Så hverken de unge eller de ældre i min hjemby
16 eksperimenterede med deres udseende. Derfor blev jeg jo noget overrasket over at se en voksen
17 mand på næsten 50, der havde en frisur, der lignede min mors! Så mødet med Geo blev altså mit
18 første møde med en, man kunne kalde *en hippie*. En, der gik med gammeldags fodformede sko og
19 havde langt hår. Og så havde han et skilt på sit hus, hvor der stod *Atomvåbenfri zone*.

20

21 Da jeg begyndte i skolen året efter, blev Geo min lærer i et fag, der hed orientering. Det var et fag,
22 man havde i de små klasser, og det var en blanding af geografi, biologi og historie. Han var en
23 virkelig god lærer, der gik op i sit fag og kunne lide at undervise. Det, jeg husker ham bedst for, er,
24 at han ikke bare fortalte, men at han også helt konkret viste os det, han fortalte om. Som for
25 eksempel da vi skulle blande sand, grus, ler og vand i en spand og hælde det ned ad en bakke for at
26 se, hvordan forskellige materialer aflejrerede sig. Det hjalp os til at forstå, hvorfor det danske
27 landskab kom til at se ud, som det gjorde efter istiden.

28

29 I de højere klasser havde vi Geo i samfundsfag. En dag lige efter vi havde haft fysik, skulle vi
30 snakke om love og menneskerettigheder. Geo forsøgte at få os til at huske navnet *grundloven*. Han
31 prøvede virkelig at hjælpe os uden at sige, hvad han tænkte på. Han sagde for eksempel: ”Det er en
32 *lov*, der er *grundlæggende* for alle andre *love*”. Og det var jo næsten at give os svaret, men ingen af
33 vores 7.-klasses hjerner kunne forstå, hvad han mente.

34 Til sidst syntes min veninde, at det var synd for ham, så hun rakte fingeren i vejret og svarede
35 med høj, klar stemme: ”Newtons lov!”

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

Lærere man husker

D Min matematiklærer

Louise

I folkeskolen var jeg en af de elever, som blokerede totalt, når læreren skrev mange tal og formler på tavlen. Matematik interesserede mig overhovedet ikke, og jeg er stadig ikke særlig god til tal. Men der er ét menneske, jeg kan takke for, at jeg overhovedet kan finde ud af at lægge to og to sammen. I ottende klasse, fik vi nemlig en ny matematiklærer.

Michael var en kraftig mand midt i 40'erne med smilende øjne og uglet hår. I vores første matematiktime kom Michael ind i klassen i sort jakke med guldknapper og et stramt udtryk i ansigtet. På hovedet havde han en Tivoli-kontrollør-kasket. "Tivoli"-skiltet havde han skiftet ud med "Penalhuskontrol".

Han sagde ikke godmorgen eller noget, men råbte "Penalhuskontrol! Frem med penalhusene!" Og så kommanderede han os til lægge indholdet af vores penalhuse ud på bordet foran os til inspektion. Nogle af os fnisede lidt, men vi gjorde, hvad Michael bad os om. Vi lagde blyanter, viskelædere, linealer, passere og vinkelmålere frem foran os. Det næste, der skete, var lige så uventet som Michaels entré.

Bordene i klassen stod i u-form, en såkaldt "hestesko". Michael trådte op på det første bord, og så stod han deroppe og inspicerede med sin pegepind indholdet af det første penalhus. Så fortsatte han fra bord til bord og kiggede vredt på de elever, som havde glemt et viskelæder eller havde en knækket passer. Vi sad helt stille og fulgte hans vandring rundt, indtil han til sidst hoppede ned på gulvet i den anden ende af hesteskoen. Vi var begejstrede og fulde af respekt for den mærkelige mand. Med sin penalhuskontrol havde han gjort det tydeligt for hver af os, at til hans undervisning skulle man have udstyret i orden!

I Michaels timer var der plads til at grine og samtidig tage undervisningen alvorligt. Han brugte humoren til at gøre matematikken håndgribelig for os. Da vi skulle arbejde med målestok og arealmål, kravlede han energisk rundt på gulvet og tegnede med kridt en plan over et hus. Normalt måtte man absolut ikke tegne på gulvet, ligesom man heller ikke måtte gå på bordene, men Michael måtte godt.

Michael lærte os at få øje på matematikken i vores hverdag. Vi skulle fx undersøge vores morgenritualer for matematik. Vi regnede på, hvor meget vand vi brugte i badet, eller hvad vores gennemsnitlige hastighed var på cykelturen til skole. Han gjorde matematikken konkret og relevant og sjov. For mig betød det, at jeg meget bedre kunne se meningen med alle de tal og formler.

Men det allerbedste var måske, at vi alle sammen lærte, at det sagtens kan være sjovt at lære.